

Editor-in-Chief's Note

Fariborz Arghavani Pirsalami¹

Since the late 2000s, signs of a growing interest in Asian studies have gradually emerged within Iran's academic community. This development resulted from two parallel processes: At the level of policymaking and decision-making, during Mahmoud Ahmadinejad's presidency in the 2000s, a distinctive interpretation of the National Development Vision Document emerged. Rather than understanding "constructive engagement," identified as a broad strategic orientation in the National Development Vision Document for 1404 (2025), in its general and conventional sense, the administration interpreted it primarily as engagement with the non-Western world in opposition to what it viewed as a hegemonic West. One consequence of this approach was a deepening emphasis on the "Look to the East" policy in the foreign policy of the Islamic Republic of Iran. As sanctions and tensions intensified, the East came to be viewed as a means of overcoming pressures and what were described as "Western excessive demands." Russia and China occupied a central position in this orientation. The second process, closely linked to the first, unfolded within Iran's academic and university communities. A new generation of scholars emerged who, unlike many of their predecessors, had not been educated in the West and who gradually came to regard the study of politics and economics in the East and Asia as important beyond the conventional focus on Europe and the United States. This perception was shaped not only by the country's political environment but also by the intellectual curiosity of an emerging generation of academics who

¹ . Associate Professor of International Relations, Department of Political Science, Faculty of Law and Political Science, Shiraz University, Shiraz, Iran.
farghavani@shirazu.ac.ir

believed that Eastern and Asian societies and politics had been neglected in Iran and deserved greater scholarly attention.

The outcome of these two processes was a gradual expansion of research on various parts of the East, particularly Russian studies and Chinese studies, followed somewhat later by studies of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) region and the Indian subcontinent. This growing body of scholarship initially became visible in the subjects selected for master's theses and doctoral dissertations and gradually extended to other areas, including the translation and publication of books and scholarly articles. Thus, by the end of the 2010s and the beginning of the 2020s, it could reasonably be argued that, regardless of the varying quality of the work produced, a considerable share of the scholarship generated by Iran's political science and international relations communities had been devoted to these areas. The establishment of related academic programs also helped delineate, to some extent, the intellectual boundaries of this field. Although a substantial gap still appears to exist between the quantitative and qualitative state of scholarship in this area in Iran and the frontiers of global knowledge, this growing trend is nevertheless encouraging. The increasing involvement of governmental and semi-governmental think tanks, alongside the academic community, further attests to the growing importance of the field. Yet one major gap has persisted throughout this process: the absence of specialized and active scholarly journals devoted to these subjects.

As institutional mechanisms for evaluating and representing scholarly activity, academic journals possess unparalleled potential for deepening and consolidating knowledge in a given field. While studies of other regions—including the Middle East and West Asia, Central Asia and the Caucasus, and the United States—have made significant advances in disseminating scholarly findings through the emergence of specialized journals, Asian and East Asian studies have continued to face this major shortcoming. This has occurred even as, at the frontiers of global knowledge, discussions of the rise of Asia have occupied a substantial share of academic activity, particularly in advanced countries. It was against this background of perceived need and urgency that the first steps toward publishing a specialized journal on Asian studies were taken at Shiraz University. The publication of the *Iranian Journal of Asian Studies*, followed by its continuation under the new title *Journal of Asian Regional Orders Studies (JAROS)*, represented the concrete realization of this initiative.

Why Asia?

One of the questions frequently raised within Iran's academic community—and even after the launch of *Journal of Asian Regional Orders Studies*

(JAROS)—has been why Asia has been placed at the center of attention. Today, Asia is not merely the focus of a limited academic community. It has become, both in policymaking circles across different societies and within academia, a symbol of transformation and an alternative pathway: a transformation away from viewing the West as the sole embodiment of progress, and an alternative pathway insofar as it demonstrates the possibility of achieving progress and development through trajectories different from those that the West necessarily followed.

Before the nineteenth century, the West and Europe had left relatively few visible marks on the principal political and economic dynamics of the modern world—or, at the very least, the full significance of their influence had not yet become apparent. It was the East and Asia that served both as a source of ideas and as the center of gravity of trade and capital (see Buzan and Lawson, 2024). Although signs of Asia's decline and Europe's rise had begun to emerge several centuries before the nineteenth century, Europe itself continued to pursue progress during the nineteenth century by drawing upon Asia and the non-Western world and combining those resources with its own innovation and creativity. This progress, however, matured and reached its culmination through colonialism. Statistical and empirical studies, including those presented in works such as Barry Buzan and George Lawson's *The Global Transformation* and John M. Hobson's *The Eastern Origins of Western Civilization*, indicate that, until the nineteenth century, Asia had both generated ideas and exercised considerable influence over the dynamics of the global economy. Yet nineteenth-century developments—including colonialism, the Industrial Revolutions, the emergence of new state-based political arrangements, and the formation of new Western alliances—coincided with structural fragmentation, civil wars, a decline in the production of ideas, and the tightening grip of colonialism in Asia. Together, these developments altered the global balance, symbolized by the decline of Asia and the rise of the West.

This process reached maturity during the nineteenth century. In the twentieth century, however, ideological distortions and the emergence of economic and political crises generated renewed signs of Western decline, most notably the two world wars in the first half of the century. This decline did not become consolidated. The emergence of the United States in the second half of the twentieth century, through ideological reconstruction and the revival of the idea of progress by means of institution-building and institutional development, contributed to the West's assumption of a more powerful role in the political, economic, and military spheres by the end of the century. This time, North America occupied the center of the Western order, with Europe positioned at its periphery. Nevertheless, the process of

decolonization during the same century, together with Western Europe's experience of the devastation caused by the two catastrophic world wars, reduced the West's inclination toward classical colonialism while creating new space and opportunities for societies and countries outside the Western geographical sphere. The end of the Cold War provided the greatest impetus for these emerging societies. Freed from colonial competition and, subsequently, ideological rivalry, they began to ground their legitimacy not in ideology but in effectiveness and pragmatism.

Their encounters with both Eastern and Western development models also led them to recognize that they could identify and adapt the advantages of each model within historically and locally grounded frameworks and move toward new developmental trajectories. Whereas the Western modernization model associated development with the withdrawal of the state from the economy, and the socialist model located development in state centralization, many of these societies moved beyond this dichotomy. Through a historical compromise, they defined the state as an engine of development while recognizing the market and private sector as drivers of growth and generators of wealth and capital. The results of this pragmatism first became visible in Japan, then in the economic advancement of the Asian Tigers, and subsequently in China and India. Alongside economic development and political pragmatism, the cultural systems of these societies also sought, in various ways, to recover and reaffirm their identities. India drew upon a combination of its colonial experience and indigenous authenticity; the ASEAN countries revitalized Malay traditions within a framework of global cooperation; and China, by reinvigorating nationalism and reviving elements of the Confucian order, became a magnet for global capital and technology. The outcome of these transformations was the rise of Asia—an Asia that, drawing upon its own political, military, and cultural achievements, now seeks to sustain its trajectory of growth and emergence by recognizing both the advantages and shortcomings of the West's linear experience. Rather than pursuing revenge or revisionism, it emphasizes interaction, pluralism, and the use of shared capacities and common interests across the world's geographical regions.

Why Journal of Asian Regional Orders Studies (JAROS)?

Beyond the fundamental considerations related to policymaking in Iran outlined above, the initial motivation for establishing this journal arose from the need to understand the causes, trajectories, consequences, and future implications of Asia's growing role in the international system. Moreover, Asia's rise has not occurred in the context of silence or passivity on the part of the United States and the broader West. The new Indo-Pacific discourse, in

contrast to the earlier Asia-Pacific framework, represents only one aspect of broader American efforts to amplify divisions and highlight geopolitically contentious fault lines in this strategically important region. Beyond these dichotomies, the concept of a geopolitical Asia appears capable of opening a different—and, at the same time, more illuminating—horizon for deeper understanding and analysis.

Although the journal initially adopted the title *Iranian Journal of Asian Studies*, with the aim of representing an Iranian perspective on this intellectual and policy discourse, administrative requirements subsequently led it to focus on regional orders. Accordingly, the internal dynamics of Asia, in interaction with national and global developments, now constitute the central focus of its thematic and research agenda. From this perspective, *Journal of Asian Regional Orders Studies (JAROS)* does not approach Asia merely as a geographical space. Rather, it places the geopolitics of Asia at the center of its research scope. To address the existing gap and avoid overlap with the fields of West Asia and Central Asia studies, the journal focuses primarily on the regional orders of South Asia—including the Indian subcontinent and Afghanistan—Southeast Asia, particularly the ASEAN countries—and Northeast Asia, including China, Japan, Taiwan, the Korean Peninsula, and Mongolia. Oceania is also considered within this broader framework. Naturally, the geopolitical interactions between these subregions and countries or regions beyond the journal's primary geographical scope may likewise constitute a central subject of its studies and research.

In conclusion, I would like to extend a cordial invitation to all researchers, faculty members, and graduate students to submit their valuable and specialized research to this journal. I would also like to express my sincere appreciation to Shiraz University; the university's Vice President for Research, particularly its Publications Office; the Faculty of Law and Political Science; the distinguished members of the journal's editorial board; and the Department of Political Science. Undoubtedly, the continuation of scholarly publication and the advancement of research in this specialized field depend on the collective engagement, cooperation, and support of the relevant academic community. I sincerely thank all researchers interested in this field who have submitted their work for evaluation and publication in previous issues. I hope that, through the efforts of other scholars working in this area, the seeds of interest in Asian studies will take root and flourish more vigorously than ever, encouraging a growing number of scholars to pursue research and publish their work in this field and, in doing so, contribute to the policymaking community's efforts to advance Iran's national interests.

سخن سردبیر

فریبرز ارغوانی پیرسلامی^۱

از اواخر دهه ۱۳۸۰ خورشیدی به تدریج نشانه‌های روند روبه افزایشی از توجه به مطالعات آسیا در جامعه علمی ایران دیده شد. این بارقه محصول دو روند بود؛ در سطح سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری، دولت محمود احمدی‌نژاد با تفسیری متفاوت از سند چشم‌انداز توسعه، تعامل سازنده به عنوان راهبرد کلان در افق ۱۴۰۴ را نه در معنای عمومی و علمی آن بلکه منحصر به تعامل با جهان غیرغربی برای مواجهه با غرب سلطه‌گر تفسیر کرد. نتیجه این رویکرد تعمیق توجه به سیاست نگاه به شرق در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بود که پیرو تشدید تحریم‌ها و تنش‌ها، شرق به مثابه پلی برای عبور از فشارها و آنچه «زیاده‌خواهی‌های غرب» خوانده می‌شد، دیده شد. در مرکز این نگاه به شرق نیز روسیه و چین قرار داشتند. روند دوم که بی‌تأثیر از روند نخست نبود در جامعه علمی و دانشگاهی رخ داد. ظهور نسل جدیدی از دانشوران دانشگاهی که تحصیل کرده غرب نبوده و فراتر از صرف نگاه مطالعات اروپا و آمریکا توجه به سیاست و اقتصاد در شرق و آسیا را به تدریج مهم تلقی کردند. این تلقی افزون بر آنکه برآمده از فضای سیاسی کشور بود به جستجوگری‌های نوین نسل نوظهور دانشگاهی هم مرتبط می‌شد که این احساس را داشت که مطالعه جامعه و سیاست شرقی و آسیایی در ایران مغفول بوده و نیاز است تا آن هم دیده شود. نتیجه این دو روند، افزایش تدریجی مطالعات در حوزه‌های

۱. دانشیار روابط بین الملل، گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
farghavani@shirazu.ac.ir

گوناگون شرق به‌ویژه مطالعات روسیه، مطالعات چین و با کمی تأخیر مطالعات حوزه آسه‌آن و شبه‌قاره بود. این مطالعات در یک شیب رو به افزایش خود را نخست در توجه به موضوعات پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکتری نشان داد و به‌تدریج به عرصه‌های دیگر همچون ترجمه و انتشار کتاب و مقالات علمی رسید؛ چنان‌که با گذر از دهه ۱۳۹۰ و ورود به دهه ۱۴۰۰ می‌توان ادعا کرد که صرف‌نظر از میزان کیفیت سطح قابل‌توجهی از آثار جامعه علمی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل به این حوزه اختصاص یافته و با تأسیس رشته‌های دانشگاهی مرتبط تا حدی مرزهای علمی این حوزه مورد شناسایی قرار گرفت.

اگرچه از نظر سطح کیفی و کمی به نظر می‌رسد هنوز فاصله زیادی در مرزهای دانش جهانی در این حوزه با آنچه در کشور ما می‌گذرد وجود دارد اما همین روند فزاینده، نویدبخش توجه بیشتر به این حوزه است؛ چنان‌که به‌جز جامعه دانشگاهی ورود اندیشکده‌های دولتی و نیمه‌دولتی نیز به این حوزه نشان از اهمیت‌یابی آن است. در این فرایند اما یک خلأ بزرگ همواره وجود داشته و آن هم وجود مجلات تخصصی و فعال در این حوزه است. مجلات علمی و تخصصی به‌عنوان نماد ارزیابی و بازنمایی کنش‌های علمی ظرفیت بی‌بدیلی برای تعمیق و انباشت علم در این حوزه به شمار می‌رود. درحالی‌که مطالعات سایر حوزه‌ها ازجمله خاورمیانه و غرب آسیا، آسیای مرکزی و قفقاز و مطالعات امریکا با ظهور مجلات علمی گام‌های بزرگ‌تری در انتشار دستاوردهای علمی برداشتند حوزه مطالعات آسیا و شرق آسیا همچنان با این خلأ بزرگ روبه‌رو است. این در حالی بود که در مرزهای دانش جهانی سخن گفتن از ظهور آسیا سهم بزرگی از فعالیت‌های علمی دانشگاهی به‌ویژه در کشورهای پیشرفته را به خود اختصاص می‌داد. بر مبنای همین احساس و ضرورت بود که نخستین گام برای انتشار مجله‌ای تخصصی در حوزه مطالعات آسیا در دانشگاه شیراز برداشته شد و انتشار نشریه مطالعات ایرانی آسیا و در ادامه با عنوان جدید پژوهشنامه نظم‌های منطقه‌ای آسیا نمود عینی این گام بود.

چرا آسیا؟

یکی از پرسش‌های پرتکرار در جامعه علمی کشور و حتی بعد از آغاز به کار نشریه پژوهشنامه نظم‌های منطقه‌ای آسیا این بوده که چرا آسیا در مرکز توجه قرار گرفته است. آسیا امروزه صرفاً

در مرکز توجه یک جامعه علمی محدود نیست بلکه آسیا در جامعه سیاست گذاری در جوامع گوناگون و هم در سطح دانشگاهی نمادی از یک تحول و یک مسیر بدیل است؛ تحول از صرف پیشرفته دیدن غرب و مسیر بدیل از جهت امکان پذیر شدن راه پیشرفت و توسعه متفاوت از آنچه غرب لزوماً آن را پشت سر گذاشته است.

درحالی که تا پیش از قرن نوزدهم میلادی چندان اثری از غرب و اروپا در تعیین معادلات اصلی سیاسی و اقتصادی جهان معاصر دیده نمی شد یا لاقط نشانه های شگرف آن هنوز هویدا نشده بود این شرق و آسیا بود که هم منبع تولید ایده بود و هم مرکز ثقل تجارت و سرمایه (ن.ک. بوزان و لاوسون، ۱۴۰۳). اگر نشانه های افول آسیا و ظهور اروپا از چند سده پیش از قرن نوزدهم در حال رخ نمایاندن بود اما اروپا نیز همچنان مسیر پیشرفت را حتی در قرن نوزدهم از قرارگیری بر گرده آسیا و جهان غیرغربی و تلفیق آن با نوآوری و خلاقیت خود می دید؛ هرچند که این پیشرفت با نام استعمار نضج گرفت و بلوغ رسید. بررسی های آماری و داده ای چنان که در آثار بسیاری از جمله کتاب های دگرگونی جهانی لاوسون و بوزان یا ریشه های شرقی تمدن غرب جان ام. هابسون نشان می دهد حاکی از آن است که تا قرن نوزدهم این آسیا بوده که هم تولید ایده می کرده است و هم نبض جریان های اقتصاد جهانی را در اختیار داشته است؛ اما رخدادهای قرن نوزدهم مانند استعمار، انقلاب های صنعتی، سامان های سیاسی نوین دولت پایه و شکل گیری ائتلاف های جدید در غرب هم زمان با ازهم گسیختگی ساختاری، جنگ های داخلی، شکست در تولید ایده ها و چنبره استعمار در آسیا سبب تغییر در معادلات جهانی با نماد افول آسیا و ظهور غرب شد. این روند در قرن نوزدهم به بلوغ رسید و در قرن بیستم با انحراف در ایدئولوژی ها و ظهور بحران های اقتصادی و سیاسی به سمت نشانه هایی از افول مجدد غرب حرکت کرد؛ نشانه هایی مانند دو جنگ جهانی در نیمه نخست قرن بیستم. این افول تثبیت نشد و با ظهور ایالات متحده آمریکا در نیمه دوم قرن بیستم از طریق بازسازی ایدئولوژیک، احیای ایده پیشرفت از طریق ساختارسازی و تکوین نهادی به ایفای نقش قدرتمندتر غرب (این بار با جغرافیای آمریکای شمالی در مرکز و اروپا در پیرامون) در حوزه های سیاسی، اقتصادی، نظامی در پایان قرن بیستم منجر شد. باین حال، روند استعمارزدایی در همین سده از یک سو و تجربه کشورهای غربی اروپایی از آنچه در دو جنگ هولناک قرن بیستم روی داد از سوی دیگر سبب

شد تا هم تمایل غرب به استعمار کلاسیک کاسته شود و هم فضا و مجال جدیدی برای سایر جوامع و کشورها در خارج از جغرافیای غرب فراهم شود. پایان جنگ سرد بزرگ‌ترین کمک به این جوامع نوظهور بود. آن‌ها از بند رقابت استعماری و سپس رقابت‌های ایدئولوژیک رهیدند و در فضای جدید بنای مشروعیت خود را نه در ایدئولوژی بلکه در کارآمدی و عمل‌گرایی تعریف کردند. تجربه نسخه‌های توسعه‌ای شرق و غرب نیز باعث شد تا آن‌ها دریابند که می‌توانند مزیت‌ها را دریافته و در بستری تاریخی و بومی به سمت الگوی جدید حرکت کنند. درحالی‌که الگوی مدرن‌سازی غرب، توسعه را در دولت‌زدایی از اقتصاد و الگوی سوسیالیستی، توسعه را در تمرکز دولت می‌دید بسیاری از این جوامع از این دوگانه‌ها عبور کردند و با مصالحه‌ای تاریخی هم دولت را موتور محرکه تعریف کردند و هم بازار و بخش خصوصی را به‌عنوان پیشران و مولد ثروت و سرمایه دانستند. نتیجه این عمل‌گرایی، نخست در ژاپن و سپس در پیشرفت ببرهای آسیایی و در ادامه در چین و هند نمود یافت.

افزون بر توسعه‌یافتگی اقتصادی و عمل‌گرایی سیاسی، نظام‌های فرهنگی این جوامع نیز به‌نوعی بازیابی هویتی تمسک جستند. هندی‌ها به ترکیبی از تجربه استعمار و اصالت بومی دست یازیدند، کشورهای حوزه آسه‌آن سنت‌های مالایایی را بر بستر همکاری جهانی احیا کردند و چین با دمیدن بر ناسیونالیسم و احیای نظم کنفوسیوسی به جاذب سرمایه و فناوری جهانی تبدیل شد. نتیجه این تحولات ظهور آسیا بود؛ آسیایی که با اتکا به یافته‌های سیاسی، نظامی و فرهنگی خویش اینک، با درک مزایا و معایب تجربه خطی غرب تداوم مسیر رشد و ظهور را نه در انتقام و تجدیدنظرطلبی بلکه در تعامل، کثرت‌گرایی و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و منافع مشترک با تمام جغرافیای جهان می‌بیند.

چرا پژوهشنامه نظم‌های منطقه‌ای آسیا؟

افزون بر دلایل بنیادین مرتبط با سیاست‌گذاری در ایران که شرح آن رفت، نخستین حس ضرورت به شناخت دلایل، روندها، نتایج و آینده این ایفای نقش آسیا در نظام بین‌المللی برمی‌گردد. افزون بر این، این ظهور آسیایی با سکوت و انفعال آمریکا و مجموعه غرب همراه نشده است. گفتمان‌سازی‌های جدید ایندوپاسیفیک در برابر آسیا-پاسیفیک تنها بخشی از این

جریان‌سازی آمریکایی برای بزرگ جلوه دادن شکاف‌ها و برجسته کردن خطوط چالش‌برانگیز ژئوپلیتیک در این منطقه راهبردی است. در ورای این دوگانه‌ها به نظر می‌رسد صحبت از آسیای ژئوپلیتیک می‌تواند گشاینده افق متفاوت و درعین‌حال گویا از مسیر درک و شناخت عمیق‌تر باشد.

اگرچه در آغاز این نشریه نام خود را مزین به عنوان «مجله ایرانی مطالعات آسیا» کرد و هدف آن نیز بازنمایی رویکرد ایرانی به این جریان و گفتمان بود اما الزام‌های اداری سبب شد تا نشریه با تمرکز بر حوزه نظم‌های منطقه‌ای توجه و مطالعه به جریان‌های درونی آسیا را در ارتباط با تحولات ملی و جهانی در مرکز ثقل دامنه موضوعی و مطالعاتی خود قرار دهد. با این چشم‌انداز، پژوهشنامه *نظم‌های منطقه‌ای آسیا* به جغرافیای آسیا نمی‌پردازد، بلکه ژئوپلیتیک آسیا را در مرکز و دامنه پژوهشی خود قرار داده و برای جبران این خلأ و پرهیز از هم‌پوشی با غرب آسیا و آسیای مرکزی صرفاً به نظم‌های منطقه‌ای جنوب آسیا (شبه‌قاره و افغانستان)، جنوب شرقی آسیا (کشورهای حوزه آسه‌آن) و شمال شرق آسیا (چین، ژاپن، تایوان، شبه‌جزیره کره و مغولستان) پرداخته و حوزه اقیانوسیه را نیز در همین راستا مورد توجه قرار می‌دهد. بدیهی است که تعاملات ژئوپلیتیک این بخش‌ها با سایر کشورها و مناطق خارج از حوزه نیز می‌تواند در مرکز مطالعات و پژوهش‌های نشریه قرار گیرد.

در پایان، لازم می‌دانم ضمن دعوت صمیمانه از تمامی پژوهشگران، استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی برای ارسال پژوهش‌های ارزشمند و تخصصی خویش به این نشریه، مراتب قدردانی خود را از دانشگاه شیراز، معاونت پژوهشی دانشگاه به ویژه اداره انتشارات، مدیریت دانشکده حقوق و علوم سیاسی، اعضای محترم هیئت تحریریه نشریه و گروه علوم سیاسی ابراز دارم. بدون تردید تداوم مسیر نشر و ترقی آثار در این حوزه تخصصی در گرو ایفای نقش جمعی و همکاری و همراهی جامعه علمی مرتبط است. صمیمانه از تمامی پژوهشگران علاقه‌مند به حوزه موردبحث که در شمارگان پیشین آثار خود را در معرض ارزیابی و انتشار قرار دادند سپاسگزاری کرده و امیدوارم با توجه به تلاش‌های سایر پژوهشگران این حوزه، بذره‌های علاقه‌مندی به مطالعات آسیا بیش از گذشته جوانه زده و دانشوران بیشتری علاقه‌مند به مطالعه

و انتشار آثار در این حوزه شوند و در این راستا، کمک‌حال بخش سیاست‌گذاری کشور برای ارتقای منافع ملی ایران باشند.

منابع

بوزان، بری و لاوسن، جرج (۱۴۰۳). *دگرگونی جهانی: تاریخ، مدرنیته و تکوین روابط بین‌الملل*، ترجمه محمدجواد سلطانی گیشینی و محمدرضا چیت‌سازیان، تهران: مؤسسه ابرار معاصر تهران.

هابسون، جان. ام (۱۳۹۷). *ریشه‌های شرقی تمدن غرب*، ترجمه مسعود رجیبی و موسی عنبری، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

References

Buzan, B., and Lawson, G. (2024). *The Global Transformation: History, Modernity and the Making of International Relations*. Translated by Mohammad Javad Soltani Gishini and Mohammadreza Chitsazian. Tehran: Abrar Moaser Institute. [In Persian]

Hobson, J. M. (2018). *The Eastern Origins of Western Civilization*. Translated by Masoud Rajabi and Mousa Anbari. Tehran: University of Tehran Press. [In Persian]